

Susan Sontag

Περί
Φωτογραφίας

ΦΩΤΟ
ΕΡΑΣΜΟΣ

ΠΕΡΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ
PRESS PHOTO PUBLICATIONS

1) Περιοδικό ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ.

Κυκλοφορεί πανελλαδικά κάθε 15 του μήνα.

2) Ημερολόγιο του ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΥ.

Ετήσια έκδοση / επιτραπέζιο ημερολόγιο με γενικό μέρος και πληροφορίες για την αγορά φωτογραφίας & video.

3) Σειρά λευκωμάτων:

Ελληνική Κοινωνία και Φωτογραφία.

ΕΧΟΥΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕΙ:

No 1 Φίλιππος Μαργαρίτης

*Ο πρώτος Έλληνας φωτογράφος
Του Άλκη Ξανθάκη.*

No 2 Βούλα Παπαϊωάννου

*Μαρτυρίες από την κατοχική & μεταπολεμική Ελλάδα
Της Φανής Κωνσταντίνου.*

4) Οδηγός Ελληνικής Φωτογραφίας '92

Διετής έκδοση με δουλειές Ελλήνων φωτογράφων και άλλες χρήσιμες πληροφορίες για την Ελληνική φωτογραφία.

5) Το Μεγάλο Φορμά

*Οδηγίες και πληροφορίες για τις μηχανές μεγάλου φορμά.
Μετάφραση: Παναγιώτης Καλδής.*

ΔΙΑΝΕΜΟΝΤΑΙ ΕΠΙΣΗΣ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ:

1) ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΕΤΖΗΣ: PHOTOGRAPHIE 1923-1991

Πολυτελής έκδοση του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης της Βιέννης.

2) NELLY'S: ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Εκδόσεις "Νήσος".

SUSAN SONTAG: ON PHOTOGRAPHY

Copyright © 1973/1974/1977 by Susan Sontag

Copyright© 1993 για την ελληνική γλώσσα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ

Αρματολών & Κλεφτών 38 - 114 71 ΑΘΗΝΑ

Τηλ. 6442235 - 6443618 - 6455549 FAX: 6429166

ISBN 960 - 85120 - 3 - 4

Στη Νικόλ Στεφάν

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Στη Σπηλιά του Πλάτωνα	13
Βλέποντας την Αμερική, μέσα από φωτογραφίες, Σκοτεινή	35
Αντικείμενα Μελαγχολίας	55
Ο Ηρωισμός της Όρασης	83
Φωτογραφικά Ευαγγέλια	107
Ο Κόσμος-Εικόνα	137
Συνοπτική Ανθολογία Αποσπασμάτων	161

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗ

Τα τελευταία χρόνια η φωτογραφία γνωρίζει στη χώρα μας μια κλιμακούμενη ανάπτυξη ως καλλιτεχνική δραστηριότητα. Καρπός άοκνων προσπαθειών ορισμένων ανθρώπων, αυτή η ανάπτυξη δημιουργεί την επιτακτική ανάγκη τόσο μετάφρασης σχετικής βιβλιογραφίας όσο και δημιουργίας πρωτότυπου θεωρητικού και κριτικού λόγου. Η συνδρομή αυτής της βιβλιογραφίας πρέπει να θεωρείται ουσιαστική αφ' ενός στην εδραίωση μιας ελληνικής φωτογραφικής παράδοσης, αφ' ετέρου στη θεμελίωση της σχετικής γλώσσας-ορολογίας που είναι απαραίτητη στη μελέτη και εμβάθυνση του φωτογραφικού μέσου και των –θεωρητικών, αισθητικών, τεχνικών– εννοιών που σχετίζονται με αυτό.

Στην προσπάθεια δημιουργίας και διεύρυνσης της σχετικής βιβλιογραφίας, η μετάφραση του ΠΕΡΙ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ της Σούζαν Σόνταγκ αποτελεί τόσο σοβαρό, όσο και σχεδόν αναπόφευκτο βήμα. Ο διαυγής στοχασμός της Σόνταγκ, όπως αναδύεται μέσα από τα δοκίμια του βιβλίου, αποτέλεσε στις Ηνωμένες Πολιτείες αντικείμενο μελέτης και διδασκαλίας σε κάθε βαθμίδα φωτογραφικής εκπαίδευσης από την πρώτη έκδοση του βιβλίου, το 1977, ως τώρα, παρότι έχουν παρεμβληθεί περισσότερα από 15 χρόνια, χρόνια πυκνά σε κοινωνικές, καλλιτεχνικές και τεχνολογικές εξελίξεις.

Στον κόσμο ιδωμένο με τα μάτια της Σόνταγκ, όλες οι φωτογραφίες έχουν σημασία, χρήζουν ανάλυσης, συνεισφέρουν στην κατανόηση του μέσου και της επίδρασης που ασκεί στη ζωή μας. Οι διαχωριστικές γραμμές και τα διλήμματα, που συνοδεύουν το μέσον από την εμφάνισή του, ξεθωριάζουν. Η φωτογραφία αντιμετωπίζεται ως ένα σύστημα παραγωγής εικόνων που, έχοντας εισχωρήσει βαθιά στην κοινωνική συνείδηση, με τη μαγική ευκολία της λειτουργίας της, μας έχει καταστήσει όλους χρήστες του μέσου και κοινωνούς των αποτελεσμάτων του. Αποτελεί αναντίρροπη αλήθεια ότι, στα 15 χρόνια ζωής της, αυτή η συλλογή δοκιμίων έχει παίξει σημαντικό ρόλο στον εσωτερικό διάλογο της φωτογραφίας.

Η πρώτη μου αυτή απαιτητική μεταφραστική προσπάθεια αφιερώνεται στον αδελφό μου Γιάννη, για τη θέρμη με την οποία περιβάλλει κάθε καινούργιο μου βήμα.

Ηρακλής Παπαϊωάννου

Οκτώβριος 1993

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Όλα ξεκίνησαν μ' ένα δοκίμιο πάνω σε ορισμένα από τα προβλήματα, αισθητικά και ηθικά, που προκύπτουν από την πανταχού παρουσία των φωτογραφικών εικόνων· όσο περισσότερο σκεφτόμουν όμως τι είναι οι φωτογραφίες, τόσο περισσότερο πολύπλοκες και υπαινικτικές γίνονταν. Έτσι το πρώτο δοκίμιο έφερε το επόμενο και εκείνο (προς μεγάλη μου κατάπληξη) ακόμη ένα, και ούτω καθεξής – μια πορεία από δοκίμια για το νόημα και τη σταδιοδρομία των φωτογραφιών – μέχρι που προχώρησα τόσο βαθιά ώστε το επιχείρημα που είχε σκιαγραφηθεί στο πρώτο δοκίμιο, έχοντας τεκμηριωθεί και αφηθεί κατά μέρος στα δοκίμια που ακολούθησαν, μπορούσε να ανακεφαλαιωθεί και να αναπτυχθεί με έναν πιο θεωρητικό τρόπο· και μπορούσε να σταματήσει.

Τα δοκίμια δημοσιεύτηκαν πρώτα (με ελαφρώς διαφορετική μορφή) στη New York Review of Books και πιθανόν να μην είχαν γραφεί ποτέ αν οι συντάκτες της και φίλοι μου, Ρόμπερτ Σίλβερς και Μπάρμπαρα Έπσταϊν, δεν ενθάρρυναν την έμμονη ιδέα που είχα με τη φωτογραφία. Τους είμαι ευγνώμων, όπως και στο φίλο μου Ντον Έρικ Λέβιν, για τις πολλές υπομονετικές συμβουλές και την αμέριστη βοήθειά του.

Σούζαν Σόνταγκ

Μάιος 1977

